

od krasne zarje nebeške gloriije, ohladi pobožnemu romarju želje verne ljubezni.

Jednaka godi se tudi našemu pesniku. Prijatelj Langus slika portrét Preširnove ljubice, Primčeve Julije. In kakor pobožnega romarja v Rim, Komposteljo, Padovo, na Trsat, na sv. Lušarje ali v Marijino Celje, tako pesnika Preširna vsak dan „ukáz želj“ vleče v Langusovo domovanje, da tam gleda krasno podobo slikane device: pesnik ne vidi pri Langusu prave istinite podobe ljubljene Julije, ampak vidi samo „sence“ njene nebeške lepote, „goljufne sanje“, v katerih je komaj sled resnice! A vendar obiskuje dragega prijatelja, vendar se vtaplja v divno sliko drage mu Julije, katera je v životu tako krasna, tako nebeško lepa, da čopič niti najslavnejšega slikarja ne more naslikati v resnice take, kakršna je! In ko tako pri svojem prijatelji gleda samo „sled sence zarje Julijine lepote,“ tedaj mu „obupa pušice“ menj moré otožno srce, tedaj je uram njegovim „krajši tek“ in prsim njegovim „milejše zdihovanje.“ Kakor pobožni romar na imenitni božji poti, tako pesnik pri Langusu, slikajočem Primčevo Julijo, išče hladila verni ljubezni svoji!

Tako je umeti, tako je tolmačiti ta sonet. Konečno še hvaležno omenjam, da sem ključ do tega soneta od g. Levstika prejel.

L.

Slovenski glasnik.

Prvi slovenski narodni roman. Knjižnica slovenske mladini. Knjiga III. Sreča v nesreči. Poučna povest odrasle slovenske mladini. Spisal Janez Cigler, župnik pri sv. Tilnu v Višnjigori. Drugi popravljene natis. V Ljubljani 1882, m. 8, 145 str. Založil in izdal Ivan Tomšič. Cena trdo vezane knjizice po 45, s pošto po 50 kr. — Vrstniki naši, ki so pred 25, 30 ali več leti hodili v začetne šole, spominajo se še gotovo drobne, a že takrat redke knjižice o slovenskem kmetu in francoskem vojščaku, Franci Svetinu in njegovih dveh sinovih dvojčkih: o Pavlu, ki je iz pastirja po čudnih dogodkih postal imeniten škof in o Janezu, pekárskem učenci, ki je iz Trsta dospel v Tulon na Francosko k bogatemu trgovcu, po nedolžnem bil k smrti obsojen, potem pa, ko se je pokazala njegova nedolžnost, dobil bogatega trgovca hčer v zakon ter sam bil imovit trgovec v Tulonu, kjer je srečno našel svojega izgubljenega očeta, kakor škof Pavel svojo mater Nežo. Redka je bila ta knjiga že pred petindvaj-

setimi leti in kdor jo je imel, čuval jo je kot drag zaklad. A vender na Kranjskem ni bilo človeka, ki ne bi bil na pamet znal povesti o Svetinu. Ob nedeljah in ob zimskih večerih so jo ljudje prebirali kakor zlato knjigo in potem leta in leta še menili se o čudnih dogodkih, katere so prebili Svetin in njegova sinova, tako da je njé vsebina na Kranjskem postala pravo narodno blago. Ni se nam zatorej čuditi, ako je jeden najizbornejših pisateljev naših, g. Fr. Levstik, o tem prvem in narodu našemu predragem romanu slovenskem napisal obširno razpravo in oceno v Janežičevem Glasniku ter že pred več nego dvajsetimi leti izrekel željo, da bi se ta knjiga iz nova natisnila. Srečna je bila zatorej misel, „Svetina“ dati v drugem natisku na svetlo in za to misel in nje izvršitev moramo hvaležni biti g. Ivanu Tomšiču, vrlemu uredniku „Vrtčevemu“, ki tako lepo berilo pripravlja mladini slovenski. G. izdajatelj v predgovoru piše tako: „Že davno je bila obča želja slovenske mladine prijateljev, da bi povest o Svetinu prišla zopet v dézel. Ta želja se do zdaj ni bila izpolnila, da-si je minilo že 45 let, odkar je prvič natisnena (1836. l.), in ta natisk je zdaj takó redek, da ga je težavno dobiti v roke. Tedáj, ko je bila slovenska knjiga priprostim ljudém še jako redka prikazen, čitala se je rečena povest povsod s tolikim veseljem, da je do malega ni bilo hiše, v katerej bi je ne bili poznali, samo če je kdo v hiši znal čitati na knjigo. Zatorej mislim, da bi moja „Knjižnica slovenske mladine“ izvestno lepše in boljše knjige ne mogla prineesti, nego li je knjiga o Svetinu, katero je spisal pokojni Višnjiški župnik Janez Cigler, ki se je v Vódmotu pod Ljubljano bil porodil v 7. dan maja 1792. l., in umrl v 11. dan aprila 1869. l. v Višnjigori. Razven nekaterih raznoličnih molitvenikov in Svetinove povesti je spisal tudi „Življenje sv. Heme;“ potem „Deteljico, ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov“ (1863. l.), in mišno povest „Kortonica, koroška deklica,“ katero je 1866. l. dala družba sv. Mohora v Celovci na svetlo. — Toliko o moži, ki je oče povesti, katero s to knjižico Tebi, mladina slovenska predraga, podajem in želim, da bi jo čitala z enakim veseljem, s kakeršnim smo jo čitali i mi, kadar smo bili še v Tvojih letih srečne mladosti. Zatorej knjižico, ki je napisana Tebi v pouk in zabavo, vzprími z ono dobrohotnostjo, s kakeršno si vzprijala i prvi dve moji knjižici; ako storiš to, dovolj mi bode plačila za trud, ki sem ga imel, o knjižico iz nova dajoč na svetlo.“ Mi ta prvi slovenski narodni roman svojim čitateljem najtopleje priporočamo. Lepše povesti od Svetina g. Tomšič ne bi bil mogel podati naši mladini.

Šolske knjige slovenske. Te dni je bila dotiskana nova učna knjiga slovenska: Zemljepis za prvi razred srednjih šol. Spisal in založil Janez Jesenko. Cena 45 kr. V Ljubljani 1882, velika 8, 116 str. Natisnila „Narodna Tiskarna“. Tako nas je g. profesor Jesenko oskrbel z vsemi učnimi knjigami, kolikor jih za zemljepisno-zgodovinsko stroko potrebujemo v nižjih razredih naših srednjih šol. Ker je njegove „Občne zgodovine“ I. del že pošel, izdal ga bode v kratkem g. pisatelj v drugem natisku. Občno zgodovino za višje razrede srednjih šol ima prof. Jesenko tudi pripravljeno in izdá jo, kadar se pokaže, da je bode potrebno. — Bambergovega „Latinsko-slovenskega slovarja,“ ki bode obsegal okolo 30 pol. natisnenih je do zdaj že 24 pol. Knjiga bode gotova do 15. septembra. — Senčkovičeva „Fizika“ bode do božiča dotiskana. — Natiskovanje prof. Kermavnarjevih „Slovensko-latinskih vaj za III.